

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
 pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " " Magistrați } 350 Lei pe an
 " " Avocați }

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 Str. G. Mărzescu 20
 CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul și proprietarul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

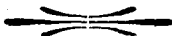
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL. I. MĂNESCU

Doctor în drept, licențiat în filosofie
 Avocat

S U M A R :

Rolul Judecătorului în Probațiunea Judiciară de *Prof. Aurelian Ionașcu.*

Curtea cu Jurați în noul cod de procedură penală Carol II. de *Emil Pușcariu.*

Jurisprudențe Civile.
 Jurisprudențe Comerciale.
 Jurisprudențe Procedurale
 Jurisprudențe Penale.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimita la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Traian Alexandrăscu avocat, fost decan al baroului de Ilfov: *Gajurile Civile și Comerciale*. Problema validității lor din punct de vedere al condițiilor de formă și de fond. Indrumări și observațiuni practice pentru bănci, comercianți și creditori. Prețul 40 lei. Depozit la ziarul „Legea”, str. I. G. Duca 47, București și la principalele librării din Capitală.

Dr. T. Moisil. Avocat consilier Cluj: *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*, adnotată și însoțită de numeroase jurisprudențe. Prețul 160 lei.

Octavian Ionescu, Doctor i Laureat al Facultății de Drept din Paris. Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Țerek.

Pagini de Drept. Revistă trimestrială de jurisprudență și doctrină. Sibiu. Palatul Justiției.

Florian Vasiliu, Jude-Consilier la Trib. Sibiu: Bacșiul în stadiul Juridic actual. Prețul 20 lei. Depozit la autor.

Dr. Louis Hausknecht, Avocat. Cernăuți: Die neue Strafgesetzgebung Rumäniens, Systematisch und übersichtlich dargestellt in deutschersprache.

Potrivit „Inștiințări” anterioare

A apărut

In editura proprie a autorului
**Noua procedură
penală română
„Curțile cu Jurați”**
art. 349—438

un Volum de peste 400 pagini comentate cu
adnotări și tot felul de formule de

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curte de Apel Timișoara.

Prețul unui exemplar 250 lei neto. Cartea se poate procura — contra cost — dela autor **Str. Gh. Lazar 4 Timișoara (cetate)** sau prin Decanatele Baroului sau șef. instanțele judecătorești la comandă, în pachete colective, contra ramburs.

Tipografia >ARDEALUL< Cluj Strada Memorandului No. 22.

BANCA CENTRALA.

Intreprinderi Industriale fondate și co-interesate:

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sarmă în Ghiris, gara Câmpia-Turzii;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Sofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

Principiul Naționalităților în Tratatete de Pace din 1919—1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul”).

București 1936

A apărut

Tratat de Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar” Str. Artei 5

București

A apărut

**Colecția de legi și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legistativ.

Rolul Judecătorului în Probațiunea Judiciară.

Rolul pe care îl împlinește judecătorul în opera de probațiune judiciară depinde de concepția generală a unui sistem procedural cu privire la misiunea judecătorului în desfășurarea procesului.

În unele țări, ca Franța, Italia și România — Vechiul Regat — domină concepția individualistă după care procesul este o problemă de interes privat, în care judecătorul joacă rolul pasiv al unui arbitru. El nu are altă misiune decât să verifice dacă regulile jocului sunt respectate. Combatanții ei singuri își precizează pozițiile respective, î-si desfășoară probele și regulează mersul procesului; judecătorul privește duelul judiciar și nu intervine decât atunci când dispozițiile imperative ale legii au fost atinse. Într'un asemenea sistem, nu se poate ajunge decât la adevărul pe care îl vor părțile și aci pe cale nevoioasă și înceată a sicanelor și a tergiversărilor inutile.

Cealaltă concepție, de origină română și îmbrățișată de legiurile germanice — Germania, Austria, Ungaria —, iar astăzi de toate legiurile și proiectele noi, cât și de doctrină, în mod quasi-unanim (V. în acest sens; *Chiovenda, Mortara, Tissier, Morel etc...*), pornind dela ideea că distribuția iustitiei este un serviciu public și nu o chestiune de ordin privat, acordă judecătorului un rol de adevărat și efectiv conducător al procesului, conferindu-i în vederea descoperirii adevărului, largi puteri de intervenție în cursul procesului sau administrării dovezilor.

Sistemele adoptate în codurile de procedură nu reprezintă întotdeauna în mod integral una sau alta din aceste două concepții. Adeseori ele îmbină caractere și dintr'o concepție și din cealaltă. Se degațează însă din ansamblul regulilor procedurale o concepție dominantă care înprimă pecetea ei asupra întregului sistem respectiv.

Astfel, concepția de bază a procedurii civile române este cea individualistă tradusă prin regula neutralității judecătorului, desi art. 95 al acestui cod acordă unele drepturi de intervenție judecătorului, în special în desfășurarea probațiunii. Aceste drepturi fiind însă lăsate la facultatea judecătorului, valoarea lor depinde de măsura și de felul cum acesta uzează de ele, adică de practica care se stabilește. Art. 95 c. pr. civ. rom. dispune într'adevăr, în ce privește probațiunea, că „Tribunalul va căuta ca prin întrebări puse părților să deslusească punctele nelămurite ale pricinii. Va putea cere orice lămurire pentru deslegarea chestiunilor ce sunt a se ridica din oficiu. Va putea asemenea ordona din oficiu, în marginele rândurilor pentru dovezi, toate măsurile care pot să-l lumineze.“ Cum însă concepția de baza a legiuitorului român cu privire la rolul judecătorului este potrivnică drepturilor sale de intervenție activă în

porces, s'a stabilit practica unei cât mai reduse utilizări a drepturilor conferite de art. 95, ceea ce a fost posibil datorită caracterului facultativ a acestor prerogative.

Legea de accelerare a judecăților din 1925, inspirându-se din codul de procedură civilă din Transilvania (§. 225), impunea judecătorului intervențiunea din oficiu în efectuarea probațiunii. „Se va pune, din oficiu, în desbaterea părților orice chestiune care poate duce la soluționarea procesului și ordona, în marginele dispozițiilor legale pentru dovezi, toate măsurile cari pot lămurii judecata“ (art. 26.) Această lege, care încerca o schimbare a concepției legiuitorii noastre procedurale, cu privire la rolul judecătorului în porces și în probațiunea judiciară, a fost însă abrogată, spre a fi înlocuită cu legea de accelerare a judecăților din 11 Iulie 1929.

Aceasta din urmă revenire la sistemul drepturilor de intervenție, facultative pentru judecător, care caracterizează codul român de procedură civilă. Redactarea chiar a art. 26 al legii din 11 Iulie 1929 este asemănătoare cu aceea a art. 95 c. pr. civ. O singură deosebire putem constata și anume, dreptul facultativ pe care art. 26 al legii din 1929 îl acordă judecătorului de a pune „din oficiu în desbaterea părților ori ce chestiuni care aduc soluționarea procesului.“ Cum însă spiritul de rutină și comoditate a prevalat, judecătorii n'au utilizat decât într'o slabă măsură acest important drept de intervenție în probațiunea judiciară.

În concluziune, în urma schitărei acestei evoluțiuni legislative, trebuie să constatăm că, desi atât codul român de procedură civilă cât și legea din 1929 prevăd importante drepturi de intervenție a judecătorului în efectuarea probațiunii, totuși din cauza faptului că ele sunt simple *facultăți* pentru judecător, de care acesta nu se servește în practică, după cum am văzut și nu *îndatoriri* — ca în sistemele codului ardelean și a legii abrogate de accelerare din 1925, — regula dominantă în sistemul procedural român rămâne tot *neutralitatea judecătorului*.

Pentru justificarea acestei regule se invoacă argumentul că pretențiunile părților fiind strâns legate de posibilitățile lor de probă, a admite ca judecătorul să poată introduce și el noi elemente în litigiu, ar însemna să se schimbe implicit și întinderea pretențiunilor părților, ceea ce nu este conform cu misiunea judecătorului. În al doilea rând se arată că intervențiunea judecătorului s'ar lovi și de regula fundamentală că un fapt nu poate fi opus unei părți, fără să-i fost făcut cunoscut în prealabil, ca să-l fi putut discuta.

Ambele aceste argumente se pot îndepărta însă, căci pe de o parte dreptul judecătorului de a introduce noi elemente în proces poate fi reglementat în așa fel încât să nu modifice întru nimic pretențiunile părților, iar pe de altă parte, judecătorul va putea acorda

termene, pentru a permite părților să discute și să aprecieze noile elemente de probă introduse de el în proces.

Proiectul noului cod de procedură-civilă, atât versiunea din 1933 cât și versiunea din 1936, deși consacră concepția modernă a unui interventionism activ al judecătorului în desfășurarea procesului, totuși, în materie de probațiune, păstrează sistemul actual al drepturilor facultative. „Insanța poate ordona și din oficiu, spune în adevăr art. 200 al proiectului din 1936, în marginile rânduelei legii, toate măsurile care pot s'o lumineze“. Iar apoi, pentru a pune părțile în curent cu noile elemente probatorii introduse de judecător, adaugă: „Dovezile propuse din oficiu vor fi puse mai întâi în discuția părților prezente.“

Această formulă a proiectului noului cod de procedură civilă nu este satisfăcătoare, căci descoperirea adevărului, care trebuie să constituie scopul oricărui sistem procedural, reclamă un interventionism activ și obligator al judecătorului în chiar opera de probațiune. Aceasta cu atât mai mult în țară la noi, unde s'a instaurat obiceiul pasivității, pe care simplele facultăți de intervenție acordate judecătorului nu vor reuși să-l schimbe, nici în viitor, precum n'au reușit nici în trecut.

Legiuitorul are la dispoziție atât modelul codului de procedură civilă din Ardeal cât și modelul legii de accelerare din 1925. Din acestea va trebui să se înspire dacă vrea să pună capăt sistemului pasivității și dacă vrea să asigure, printr'un interventionism activ și obligator, o mai bună și mai rapidă distribuire a justiției.

Prof. Aurelian Ionașcu.

Curtea cu jurați în noul cod de procedură penală Carol II.

Vom căuta în acest sumar studiu, ca printr'o expunere sintetică a materiei cuprinsă în art. 349—438 pr. pen. Carol II, să înfățișăm instituția juraților în liniile sale juridice de ansamblu, scoțând în evidență fizionomia și structura sa juridică specială. Pentru că scopul studiului, este în primul rând acela de a învedera mecanismul juridic al funcționării Curții cu Jurați, problemele de ordin social ce le ridică această instanță de judecată, care depășesc sfera strict juridică a preocupărilor noastre, le vom trata numai tangential.

Istoric. Asupra originii instituției juraților doctrina nu este în totul de acord. Unii autori consideră Juriul de origine romană, alții de origine greacă, cei mai mulți însă cred că instituția juraților s'a născut și desvoltat în Anglia. Cert este totuși că forma modernă a acestei instanțe populare de judecată își are sursa în evoluțiunea juriului pe pământul Angliei, de unde a trecut apoi și în celelalte State de pe continent. Noi am împrumutat instituția Curții cu Jurați de la francezi, care au

adoptat-o în urma revoluției franceze din 1789, ca o consecință a principiilor enunțate de aceasta.

Criticele ce se aduc instituției Juraților și reformele realizate de noul cod de procedură penală pentru perfecționarea acestei instituții.

Iată principalele critici, redată în mod cu totul sumar:

a) Un gresit procedeu de recrutare al Juraților datorită căruia Juriul este format adesea din persoane inculte, fără nici o aptitudine pentru rolul lor de judecători și chiar incapabil de a-l înțelege.

b) Dificultatea realizării unei deliberări metodice asupra faptelor ce au de judecat Jurații, precum și a pronunțării unor verdicte regulate.

c) Nesiguranta Juriului asupra consecințelor verdictului său, în caz de condamnare, în ce privește pedeapsa ce urmează s'o aplice judecătorii. Curtii. Teamă de pedepse prea mari determină astfel adesea pe jurati să pronunțe achitări scandaloase, cu urmări dezastruoase pentru siguranța societății și pentru respectul principiului moralității ce trebuie s'o guverneze.

Vom vedea în cursul expunerii în ce mod a înțeles legiuitorul noiei proceduri penale să remedieze aceste lipsuri ale instituției Juraților pentru a-i asigura o funcționare mai bună.

Organizarea. Compunerea Curții cu Jurați.

Aceasta este o instanță de judecată compusă atât din judecători de carieră, cât și din simpli cetățeni, instanță care nu judecă în mod permanent, ci pe sesiuni, formate la epoci periodice în conformitate cu regulamentul pentru funcționarea Curților cu Jurați (Art. 349.)

În ce privește judecătorii ce o compun, noua pr. pen. a revenit prin art. 350 — care a abrogat vechiul art. 40 legea de org. jud. referitor la compunerea Curții — la formarea Curții din doi judecători dela Tribunalul județului unde funcționează Curtea și dintr'un Consilier de Curte de Apel, trasi la sorti conform legii de organizare iudecătorească. Legiuitorul a considerat că rolul de presedințe al Curții cu Jurați fiind deosebită importantă, trebuie încredințat unui magistrat dela o instanță superioară, ce se presupune a avea o mai mare experiență în carieră și mai întinse cunoștințe juridice de cât un presedințe de Tribunal. Art. 350 pr. pen. a fost apoi modificat prin Decretul Lege No. 2542 din 10 Noemvrie 1936 publicat în Mon. Oficial No. 263 dela 11 Noemvrie 1936 și ratificat ulterior de Parlament, în sensul că acest decret a dat o nouă redactare art. 40 legea de org. jud., prin care menținând dispozițiunea veche că supleantul poate face parte din completul Curții, a reînviat deci această dispozițiune abrogată de art. 350 pr. pen.

Art. 40 din Legea de org. jud. în noua sa redactare, menținând vechea prevedere, că „acuzarea va fi susținută de șeful Parchetului sau de unul din procurorii Tribunalului, delegat de procurorul general, rezultă de aci că substitutul de procuror n'ar putea fi delegat să reprezinte interesele societății înaintea Curtii cu Jurați“. Aceasta prin analogie cu dispozițiunea aceluiași text de lege privitoare la judecătoria ce compun Curtea, unde s'a prevăzut în mod expres dreptul supleantului de a intra în compunerea Curtii¹⁾.

Grefierul Curtii cu Jurați va fi potrivit art. 40 legea de org. jud.—modificat prin menționatul decret-lege—: „un grefier sau ajutor de grefier al Curtii de Apel ori al Camerii de punere sub acuzare, delegat de Prim-presedintele Curtii când Curtea cu Jurați este cea de la reședința Curtii de Apel, sau unul din grefierii tribunalului, când Curtea cu Jurați este în afară de reședința Curtii.“

În ce privește juratii ce intră în formațiunea acestei instante de judecată, înainte de a ne ocupa de modul lor de recrutare, vom constata că noua procedură penală distingând între calitatea de jurat și funcțiunea de jurat, prescrie în primul rând, în ce privește calitatea de jurat, anumite condițiuni pozitive enumerate de art. 352: a) să aibă vârsta de 30 ani împliniți, b) să cunoască în scris și citit limba română, c) să aibă deplinătatea drepturilor civile și politice și d) să fie în măsură a înțelege rolul funcțiunii de jurat. Această din urmă condițiune pozitivă, este un foarte bun mijloc legal de selecționare a judecătorilor populari. Apoi legea prevede referitor la calitatea de jurat și unele condițiuni negative: anume acelea de a nu fi în categoria celor considerați nedemni pentru calitatea de jurat, cauze de nedemnitate prescrie de art. 353 pr. pen.

Cu privire la funcțiunea de jurat, legea prevede 2 categorii de incapacități: a) Cea dintâiu este prevăzută de art. 354 și rezultă fie din starea unei persoane de dependentă materială și socială (servitori) fie din starea ei de incapacitate civilă (interzisii și cei puși sub consiliu judiciar), ori din cauza unei infirmități fizice sau mintale. b) Cea de 2-a este prevăzută de art. 355 și rezultă din incompatibilitatea unei persoane de a fi jurat și a exercita în același timp anumite funcțiuni — sau de a fi fost, ori de a fi în raport de dependentă cu faptul dedus în judecată (cei ce au făcut în vre-o calitate oficială cercetări în cauză sau au fost martori, interpreți, etc.), ori cu părțile din proces (rudă sau afin până la 3-a grad inclusiv etc.) Evident că aceste incapacități funcționale dispar odată cu cauza ce-au produs-o.

Art. 356 enunță scutirile din funcțiunea de jurat în persoana celor ce au trecut de 60 ani sau a muncitorilor cu ziua, la cererea acestora.

Intocmirea listelor de jurați. Recrutarea juraților în vederea constituirii juriului, se fa-

ce pe temeiul următoarelor operațiuni succesive. a) *Lista generală și lista suplimentară.* Art. 357 prevede întocmirea unor tablouri de recomandare, făcute în comunele rurale de către o comisiune compusă din judecător ca presedinte și din pretor și primarul comunei respective ca membri, iar în comunele urbane de o comisiune formată din fiecare judecător în circumscripția sa și din primarul și șeful poliției. În aceste tablouri de recomandare se trec juratii care îndeplinesc condițiunile legale. Pe baza menționatei tablouri, o comisiune compusă din primul presedinte sau presedintele și doi judecători ai Tribunalului respectiv, în asistența procurorului, întocmește listele de jurați județene și anume o listă generală și una suplimentară, aceasta din urmă cuprinzând numai pe juratii din orășul de reședință unde funcționează Curtea cu Jurați (art. 357—630). Aceste liste sunt permanente, însă suferă modificări anuale, după procedura prevăzută mai sus „prin adăugarea persoanelor care întrunesc condițiunile și prin ștergerea acelor care nu mai întrunesc condițiunile prevăzute de lege“. (Art. 365.)

b) *Lista de sesiune.* Din lista generală se trage la sorti de primul-presedinte sau presedintele Tribunalului un număr de 30 jurați, care vor forma lista juraților de sesiune. Această formalitate se îndeplinește în sedință publică în prezența procurorului, cu 30 zile înainte de deschiderea sesiunii. Respectarea acestui termen este numai o recomandare, întrucât nu-i prevăzută sub sancțiunea nulității și nu are decât scopul ca cu cel puțin 15 zile înainte de deschiderea sesiunii, juratii esențiali să fie încunostiințați despre aceasta. Termenul de 15 zile are rostul de a permite persoanelor de pe lista de sesiune să înfățișeze în scris în termen util presedintelui Tribunalului cauzele de scuze sau de dispensă valabile, intervenite în urma formării listelor generale, iar acesta să poată hotărî asupra motivelor invocate, (art. 366 și 367). Prin urmare nerespectarea lui trebuie considerată ca un motiv de neregulată și nelegală constituire a juriului, prevăzut drept cauză de nulitate de art. 475 pct. 1 pr. pen., care dă dreptul inculpatului dedus în judecată Curtii cu Juri, să ceară casarea deciziunii Curtii în caz de condamnare.

Potrivit art. 366, în aiunul fiecărei zile de judecată, Presedintele Curtii cu jurați completează prin tragere la sorti din lista suplimentară, în cazul când au rămas pe lista de sesiune mai puțin de 20 persoane, un număr de jurați însoțit celui cerut pentru a completa numărul de 20.

Noua pr. pen. prin art. 371 prevede pentru jurat o indemnizație fixată prin regula-

²⁾ Actualul sistem de recrutare al juraților, întemeiat pe principiul selecțiunii, ar fi necesar să aibă un corectiv — pe care-l găsim în vechea procedură penală ardeleană — și anume dreptul cetățeanului exclus de pe tabloul de recomandare de a cere ca instanțele judecătorești să cenzureze motivele acestei excluderi. În felul acesta s'ar putea înlătura eventualele abuzuri făcute de organele administrative, care în compunerea comisiunilor ce întocmesc tablourile de recomandare, au majoritatea membrilor.

¹⁾ În acest sens V. Dimitriu, Curtea cu Jurați, 1936 pag. 258.

ment, pe timpul cât funcționează în această calitate. Această indemnizație era necesară, mai ales spre a da posibilitatea oamenilor săraci ce eventual ar intra ca jurati în compunerea Curtii, să-și asigure existența pentru zilele în care sunt reținuți cu judecarea proceselor.

c) *Lista de judecată.* Din lista de sesiune se trag la sorti juratii care vor forma juriul de judecată în condițiunile ce vom arăta când ne vom ocupa de procedura despaterilor.

Competența. Curtea cu Jurați face parte din instanțele represive ordinare sau de drept comun, având dreptul de a statua în principiu asupra tuturor infracțiunilor în 3 clase: contravențiuni, delicta și crime și a deferirii lor în general, celor 3 categorii de instanțe — Judecătoria, Triunale corecționale și Curte cu Juri — această din urmă instanță judecă: a) în principal crimele, b) apoi delicta și contravențiunile conexe, c) delicta politice și de presă, afară de cele date în competența altor instanțe (art. 18 pct. 2) și d) faptele, care nu sunt de competența sa, ori numai după debateri încetează de a fi de competența sa, când a fost sesizat cu judecarea lor prin deciziunile Camerii de Acuzare (art. 36. al. 2. și art. 474 pct. 2. alin. 2. pr. pen.) Din această din urmă regulă trebuie deduse următoarele consecințe: 1. Deciziunea Camerii de Acuzare este nu numai indicativă, ci atributivă de jurisdicție pentru Curtea cu Jurați și 2. Această instanță de judecată are plenitudinea de jurisdicție în cazurile sesizării prin deciziunile Camerii de Acuzare, care sunt cele mai frecvente, de unde urmează că Curtea cu Jurați are dreptul de a judeca și mai mult încă, nici nu poate să se desesizeze, în cazul incompetenței sale nu numai *ratione materiae*, dar încă și *ratione loci*, precum și *ratione personae* (de exemplu în situațiunea când infractorii sunt minori, militari sau magistrați trimiși din eroare înaintea Curtii cu Jurați printr-o deciziune a Camerii de Acuzare rămasă definitivă).

Fată de cele expuse mai sus, principiul general prevăzut de art. 301 alin. 2 pr. pen. pentru toate instanțele de judecată, că „instanța este datoare să verifice din oficiu, la prima înfățișare, regularitatea investirii“, sub raportul competenței, nu-și va avea aplicare pentru Curtea cu Jurați decât în cazurile de sesizare a acesteia de către partea vătămată sau prin rechizitoriul introductiv de instanță, ori prin ordonanța judecătorului de instrucție (pentru delicta politice și de presă), sesizare făcută în condițiunile art. 599 pr. pen.³⁾

Procedura anterioară debaterilor. În această procedură înfățișată de presedintele Tribunalului ca locțiitor al presedintelui Curtii cu Jurați, se disting următoarele operațiuni mai importante:

1. Presedintele după ce înscrie dosarul pe condica Curtii cu Jurați (art. 375), cheamă neacuzat — în caz când e pus în libertate, prin

³⁾ Vezi și V. Dimitriu, op. cit. pag. 12—13.

mandat de aducere — constată dacă i s'a comunicat decizia Camerei de Acuzare și apoi îl supune unui interogatoriu (art. 376.) Comunicarea cu acest prilej a deciziunii în discuțiune și eventuala atacare cu recurs de către acuzat la acesteia deciziuni, va produce amânarea procesului până la judecarea recursului.

2. Cu ocazia luării interogatoriului — care în practică, după ce noua pr. pen. a introdus procedura contradictorie în faza instrucției (art. 267), se va reduce cel mai adesea la o simplă formalitate — presedintele întreabă pe acuzat dacă are de propus noi mijloace de apărare (art. 377.) Listele de martori ale acuzatului și Ministerului public — care are de asemenea dreptul la noi propuneri de martori — se comunică reciproc. (art. 378).

3. Presedintele desemnează acuzatului un avocat din oficiu în cazul când n'are apărător.

4. Obligațiunea acuzatului aflat în libertate de a se constitui prizonier, cu 3 zile înainte de judecată în arestul Curtii respective. (Art. 383.)

5. Comunicarea listei juratilor de sesiune cu cel puțin 48 ore înainte de ziua judecării, acuzatului, în condițiunile arătate de art. 384.

Caracteristica acestor formalități este sancționarea neîndeplinirii lor — cu pedeapsa nulității. După cum vom vedea și din procedura debaterilor Curtii cu Jurați, această instituțiune judiciară se caracterizează în ce privește fizionomia procedurii sale, prin formalismul ei complicat și prin intervenția nulităților la fiecă pas. Această fizionomie specială a Curtii cu Jurați în comparație cu celelalte instanțe represive, i-o dă structura ei particulară rezultând din compunerea sa din 2 organe deosebite: Juriul și Curtea, cu atribuțiuni distincte. Juriul are în atribuțiunea sa soluțiunea chestiunilor de fapt, iar Curtea numai chestiunile de drept, de interpretare și de aplicare a legii penale. Pentru a putea menține și armoniza acest dualism de compunere și de atribuțiuni, întemeiat pe colaborarea judecătorilor populari cu cei de carieră, este necesară o procedură atât de complicată și a fost nevoie de intervenția nulităților în aproape tot cursul desfășurării procedurii, atât în faza de pregătire a debaterilor, cât și după aceasta.

Dintre formalitățile prevăzute de art. 375—385 și indicate mai sus, credem că numai lipsa de comunicare a deciziunii Camerii de Acuzare, este susceptibilă de a fi acoperită prin neînvoarea în ziua judecării și aceasta numai în cazul când acuzatul n'ar avea motive de recurs în ce privește casarea deciziunii Camerei de Acuzare, dintre acelea prevăzute de art. 474 și urm. pr. pen. În adevăr, trebuie să distigem între motivele care determină comunicarea deciziunii Camerei de Acuzare, acele ce are ca rațiune posibilitatea acuzatului de a cunoaște conținutul deciziunii în vederea formulării apărării — de motivele

care ar duce la casarea acestei deciziuni și credem că în ce privește primul motiv al violării dreptului de apărare, aceasta nu mai subzistă după judecarea procesului, din moment ce acuzatul nu l-a invocat la fond. Adeacă neinvocarea acestui motiv înainte de judecarea procesului, presupune că acuzatul a avut posibilitatea să-și facă apărarea, chiar în lipsa comunicării deciziunii Camerei de acuzare⁴⁾.

Referitor la delictul politice și de presă de competența Curtii cu Jurați, avem de observat că dintre formalitățile menționate în procedura anterioară desbaterilor, se aplică numai cea prevăzută de art. 384, privitoare la comunicarea listei juraților. Această formalitate se poate considera valabil îndeplinită prin trecerea în cuprinsul citației întocmită potrivit art. 82 și 601 și a invitațiunii ca inculpatul să se prezinte în ajunul zilei de judecată la grefa Curtii cu Jurați, spre a lua cunoștință de lista juraților.

Procedura desbaterilor. Dintre caracterele comune desbaterilor urmate în fața instanțelor respective, relevăm pe cele esențiale: publicitatea și oralitatea.

Un caracter special al procedurii Curtii cu Jurați, este continuarea fără întrerupere a desbaterilor, cu excepția suspendării lor „pentru repusul juraților, martorilor și acuzaților” (art. 392).

Actele de procedură ale desbaterilor, au ordinea și conținutul în esență următor:

1. **Infățișarea acuzatului și constatarea identității,** cu care prilei este întrebat dacă a primit lista de sesiune a juraților (art. 388). În caz când n'a primit-o, credem că procesul va trebui amânat pentru altă sesiune, dacă eventual acuzatul nu consimte să se judece.

2. **Formarea juriului.** Cu acest prilei presedintele este obligat să întrebe părțile, de apărători și de jurați sub pedeapsa de nulitate, dacă în ce privește pe vreunul din jurați există cauze de nedemnitate, incapacitate funcțională sau incompatibilitate, din acelea prevăzute de art. 353—355. Deasemenea cu ocaziunea tragerii la sorti prin scoaterea din urnă a numelui celor 20 jurați prezenți și neînălțurați, acuzatul și procurorul au dreptul să facă câte 4 recuzări în condițiunile arătate de art. 389 și 390. Recuzările sunt nemotivate, pentru ratiunea păstrării unei atmosfere senine în judecățile Curtii cu Jurați, care de sigur că s'ar turbura și învenina dacă aceste recuzări ar putea fi motivate, în care caz motivele ar fi supuse cenzurei judecăților Curtii, în urma concluziunilor părților.

3. **Luarea de către presedinte a iurământului juraților conform art. 391.**

4. **Inceperea desbaterilor prin citirea actului de sesizare (art. 304, pct. 4, comb. cu art. 394 pr. pen.), care pentru crime este deciziune**

nea Camerei de acuzare, iar pentru delictul politice și de presă este rechizitoriul introductiv de instanță al procurorului, ordonanța judecătorului de instrucție sau acțiunea directă a părții vătămate.

5 Ascultarea martorilor.

Concluziunile părții civile, rechizitoriul și apărarea acuzatului, presedintele trebuind înainte de închiderea desbaterilor sub sancțiunea nulității să întrebe „de acuzat personal dacă mai are ceva de zis în apărarea sa și de jurați dacă sunt îndeajuns luminați asupra cauzei” (art. 398). Noua pr. pen. a înlăturat rezumatul desbaterilor prevăzut de vechea pr. pen. ca inutil și primeidios, deoarece oricâtă obiectivitate ar fi pus presedintele Curtii în redarea desbaterilor prevăzut de vechea pr. pen. ca inutil și primeidios, de oarece ori câtă obiectivitate ar fi pus presedintele Curtii în redarea desbaterilor, jurații încetau de a se mai informa numai personal în formarea unei convingeri, ci și prin intermediul acestui rezumat.

Atribuțiunile presedintelui Curtii cu Jurați în cursul desbaterilor. În afară de acele obișnuite ale unui presedinte de instanță penală, presedintele Curtii cu Jurați „este investit cu puterea discreționară, în virtutea căreia poate lua toate măsurile ce crede folositoare pentru aflarea adevărului” (art. 734). Această putere discreționară a presedintelui „este dictată de rațiuni practice și motivată de mecanismul special al judecării înaintea juraților”⁵⁾. Ea se exercită de presedinte în special pentru a complectea instrucția orală făcută prin audierea martorilor pe baza listelor notificate de acuzat și Ministerul public — prin aducerea de îndată și audierea oricăror alți martori necesari aflării adevărului. Deasemenea presedintele în virtutea puterii discreționare poate ordona expertize, cercetări la fata locului, perchezitii domiciliare, citirea depozițiilor scrise ale martorilor decedați sau absenti etc. Folosinta acestei puteri este lăsată la exclusivă apreciere a presedintelui, însă ea nu poate înfrânge reguli exprese de procedură, de exemplu nu poate înlătura ascultarea martorilor regulat propuși și comunicați, căci, cum a spus Casatia franceză, „discreționar nu înseamnă arbitrar”⁶⁾.

Procedura după închiderea desbaterilor. — Chestionarul juraților. După cum am arătat mai înainte, principiul separării chestiunilor de fapt — cele dintâi urmând să le soluționeze judecătorii de carieră care compun Curtea, iar cele de al doilea, jurații — este de esența Curtii cu Juri. În punerea chestiunilor la care au să răspundă jurații, această preocupare trebuie să domine. Prin urmare, după cum a decis Casatia franceză, „jurații nu sunt decât judecătorii faptelor unei acuzațiuni și ai împrejurărilor de moralitate care pot să facă culpabil de autorul acestor fapte: determinarea caracterul faptelor/comise, când această de-

⁴⁾ În acest sens Cas. II. dec. 1227 din 1924 în Jurispr. gen. 1924 speța 1445 și Cas. II. dec. 1057 din 1925 în Jurispr. genr. 1925, speța 1103. — Contra I. Tanoviceanu și V. Dongoroz. Tratat de drept și procedură penală Vol. V. pag. 291 și Garraud, Traité d'instruction criminelle IV. p. 249, nota 19).

⁵⁾ Tanoviceanu-Dongoroz, op. cit. pag. 305.
⁶⁾ Tanoviceanu-Dongoroz, op. cit. pag. 305—306; Garraud, op. cit. IV. p. 218 și urm.

terminare trebuie să fie făcută potrivit dispozițiilor unei legi care cuprind elementele lor constitutive, formează o chestiune de drept ce iese din competența iuratilor și intră în atribuțiunile Curtii cu juri — de unde consecința că „apartine competenței exclusive a Curtii de a decide dacă faptele și circumstanțele declarate de Jurați, constituie o crimă și care-i este natura“. Astfel s'a decis că într'o acuzatiune pentru infracțiunea de fals în acte publice, iurații nu au a se pronunța decât asupra faptelor servind de bază acuzării și de a aprecia existența materială și circumstanțele morale ale acestor fapte; însă dacă este o faptă constituită un fals și dacă este un fals în acte publice sau private, aceste soluțiuni intră în competența Curtii.

Formularea chestiunilor la care iurații urmează să răspundă, se face pe baza deciziei Camerei de Acuzare și numai apoi pot fi trecute chestiunile subsidiare asupra circumstanțelor accesorii sau a modificărilor faptelor deduse în judecată, care au rezultat din debateri, nu însă și asupra unor fapte noi (art. 399). Dificultatea este de a distinge între faptele noi și acelea care nu sunt decât accesoriul, modificarea sau dezvoltarea faptului primitiv, asupra căruia poartă acuzatiunea.

Astfel s'a decis „că într'o acuzatiune de infanticid, chestiunea omuciderii prin imprudență sau neglijență poate să fie pusă, fiindcă ea are o corelațiune evidentă cu faptul principal“⁷⁾; că însă s'a decis „că într'o acuzatiune de aceeași natură nu se poate pune chestiunea asupra faptului tentativei de avort, pentru că acest fapt nu poate fi considerat ca o circumstanță și nici ca o modificare a faptului de omor al copilului născut, deoarece aceste fapte sunt absolut distincte prin natura lor și prin timpul când pot fi comise“⁸⁾; că deasemenea s'a decis „că într'o acuzatiune de fals sau de bancrută frauduloasă, nu poate fi pusă chestiunea excocheriei, pentru că acest fapt este în întregime distinct și numai circumstanțial faptelor incriminate și că prezintă un sistem de acuzatiune cu totul nou, străin aceluia asupra căruia Juriul fusese chemat a decide“⁹⁾.

Doctrina și jurisprudența se ocupă îndelung de așa numitele întrebări complexe, care au inconvenientul că nu permite Juriului să-și exprime în mod distinct părerea sa, de pildă asupra faptului principal și asupra fiecăreia din circumstanțele agravante (omor și premeditare ori pândire), care în cazul unei întrebări complexe se înglobau într'un singur răspuns, de multe ori necomplet sau insuficient de precis.

Se mai consideră apoi întrebări complexe chestiunile cumulative cuprinzând în aceeași întrebare alternativă, formulată astfel: „acuzatul a comis un omor sau o tâlhărie?“ ori, întrebarea în care se cuprind mai mulți acuzați,

⁷⁾ Cas. fr. 20 August 1825 (J. P. Vol. XIX p. 817); 6 Ian. 1837 (Bull. No. 5).

⁸⁾ Cas. fr. 16 Oct. 1817 (J. P. Vol. XIV p. 479).

⁹⁾ Cas. fr. 30 Iunie 1826 (J. P. Vol. XX p. 634); Cas. fr. 1 Febr. 1844 (Bul. No. 37).

cumulativ sau alternativ: acuzații X și Y ori X sau Y au ucis cu voință pe Z?“

Pentru înlăturarea chestiunilor complexe, noua pr. pen. a adoptat așa numitul „chestionar descompus“, prin formularea în art. 400—404, a unor dispozițiuni a căror nerespectare atrage potrivit art. 475 pct. 3, casarea deciziei Curtii cu Jurați. Aceste dispozițiuni sunt în esență următoarele:

1. Se pune câte o întrebare deosebită pentru fiecare acuzat și pentru fiecare infracțiune în parte.

2. Chestiunea executării materiale a faptului și chestiunea culpabilității acuzatului formează obiectul a 2 întrebări distincte.

3. Pentru circumstanțele agravante, pentru scuzele legale și pentru chestiunea discernământului în caz când acuzatul e minor între 14 și 19 ani, se pun întrebări deosebite (art. 401, 403 și 404). Faptele justificative (omorul, constrângerea, legitima apărare), nu vor forma obiectul vre-unei întrebări, deoarece acestea excluzând imputabilitatea penală și înlăturând intenția crimei (spre deosebire de scuzele legale, care din contra presupun existența infracțiunii, însă o scuză pe de-a întregul sau face să fie numai atenuată culpabilitatea, micșorând pedeapsa), sunt implicit cuprinse în chestiunea culpabilității¹⁰⁾. S'a decis însă că punerea unei chestiuni speciale privitoare la un fapt justificativ, nu atrage nulitatea verdictului. Prin urmare presedintele are în ultima analiză, facultatea de a aprecia în mod suveran utilitatea acordării sau refuzului punerii unor asemenea întrebări speciale relativ la vre-un fapt justificativ, potrivit împrejurărilor cauzei. În ce privește scuzele legale, Curtea are dreptul numai de a decide dacă scuză propusă este sau nu admisă de lege, iar nu și împrejurarea dacă această scuză rezultă sau nu din debateri, chestiune de atributul exclusiv al iuratilor.

O foarte utilă dispoziție prevăzută de art. 405 este aceea că proiectul chestiunilor formuale să fie pus în discuțiunea părților pentru a putea fi modificat sau complectat de Curte, în urma propunerilor părților, care trebuie consemnate în procesul-verbal de sedință, sub sancțiunea de nulitate.

Chestiunea circumstanțelor atenuante, nu formează obiectul unei întrebări, deoarece legiuitorul s'a temut că întrebarea odată trecută în chestionar, răspunsul iuratilor va fi totdeauna afirmativ. Însă potrivit art. 406 presedintele trebuie să încunostiinteze pe iurați, sub pedeapsa de nulitate, că pot să declare că există circumstanțe ușurătoare în favoarea acuzatului prin adoptarea formulei menționate de acest text de lege.

Deliberarea iuratilor. Marile inovațiuni introduse de noua pr. pen. și care constituie două serioase corective ale principalelor defecte de care suferea institutiunea iuratilor la noi, sunt:

¹⁰⁾ Faustin-Hélie, Traité de l'instruction criminelle Vol. VIII, ed. II-a p. 40—44.

1. Prezidarea, deliberării iuratilor de presedintele Curtii, pentru a asigura ordinea si libertatea desbaterilor (art. 409.) Este un admirabil mijloc pentru a realiza o deliberare metodică, care să privească infractiunea dedusă în judecată si pe acuzat sub toate aspectele factice si pentru a asigura pronunțarea unor verdicte regulate. De sigur că prudenta presedintelui de a evita orice amestec care ar contribui la formarea opiniei iuratilor, chiar pe cale de simple sugestii, va garanta că verdictul iuratilor este opera lor exclusivă.

2. Desemnarea de către iurati a doi dintre ei, spre a lua parte la deliberarea judecătorilor pentru stabilirea pedepsei. (art. 412).

Prin această dispozitie legală, participarea iuratilor la stabilirea pedepsei fiind asigurată, teama nejustificată a acestora că verdictul lor va atrage pedepse mari, va dispărea și ca atare va dispărea și sursa achitărilor scandaloase cu urmări păgubitoare pentru societate, de care vorbeam la începutul acestui studiu.

Procedura după deliberarea iuratilor. În această procedură vom discuta în primul rând chestiunea verdictului, adică a rezultatului deliberatiunii iuratilor, care atunci când este regulat dat, nu-i supus nici unei căi de atac (art. 416).

Se consideră verdict neregulat, acela care e atins de un viciu, fie privitor la răspunsurile formulate de iurati, fie relativ la modul greșit în care au fost redactate întrebările.

Viciile din prima categorie pot face ca verdictul să fie obscur, incomplet sau contradicător și pot da loc, în caz când acesta este afirmativ, la casarea deciziei Curtii cu Jurați, în baza art 475 pct. 4 pr. pen.

Aceste vicii se pot însă remedia prin retrimiteră iuratilor din nou în deliberare, spre a da un nou verdict, procedură neprevăzută de lege, însă întemeiată de logică și consacrată de jurisprudență. Retrimiteră iuratilor pentru a pronunța un nou verdict, o decide Curtea. Sub imperiul noii proced. penale, revelez situatiunea delicată dintr'un anumit punct de vedere, anume aceia când Curtea în majoritate, formată din judecătorii asesori, deci în contradicție cu părerea presedintelui instantei, ar decide retrimiteră iuriiului, prezidat de presedinte, în deliberare pentru un nou verdict, pentru a evita de pildă o casare sigură a deciziei Curtii. De sigur că încheierea majorității completului de judecată, în caz de nevointă a presedintelui, ca organ de executie, de a-i da urmare, s'ar reduce la o deciziune principială, ca să nu zic platonică, presedintele rămânând însă răspunzător sub raport disciplinar pentru neaducerea la îndeplinire a dispozitiunii luată de Curte în majoritate. Credem că o asemenea situatiune care ar stirbi din autoritatea magistratilor Curtii, vor fi excluse în fapt. Si aceasta datorită spiritului de bună înțelegere adânc infiltrat în sufletul judecătorilor și de

erarhie și condescendentă față de un magistrat superior, spirit care va veghea la realizarea armoniei de vederi în completul Curtii, spre a înlătura o asemenea situatiune delicată. Am revelat-o deci numai cu titlul ipotetic.

Un verdict neregulat din cauza modului greșit în care au fost formulate chestiunile puse iuratilor, nu este susceptibil de corectare: din moment ce iurati au dat răspunsuri clare și categorice, deoarece a permite după darea verdictului ca Curtea să verifice regularitatea întrebărilor, înseamnă a da voce acesteia să nesocotească verdictul, pe motiv că întrebările au fost puse greșit și să provoace nouă deliberări în vederea obținerii unui nou verdict. Aceasta ar constitui un mijloc de presiune a Curtii asupra iuratilor, inadmisibil în conceptiunea libertății suverane a iuratilor de a decide potrivit convingerii lor intime.

În cazul când verdictul este afirmativ și Curtea este convinsă că iurati s'au înșelat asupra fondului în defavoarea acuzatului, aceasta poate suspenda verdictul, pronunțând și amânarea cauzei pentru sesiunea viitoare, când — în situatiunea în care verdictul iuratilor este același, — Curtea nu mai are drept de suspendare. În această din urmă ipoteză, dacă primul verdict e mai favorabil, pedeapsa se va fixa în baza acestuia. (Art. 416.)

Mentionatul drept de veto al Curtii în contra unui verdict de condamnare greșit, este foarte oportun, pentru a evita eventuale erori grosolane din partea iuratilor în defavoarea acuzatului.

În cazul când răspunsul iuratilor este afirmativ în ce privește materialitatea faptului și negativ în ce privește culpabilitatea sa, situatiuni absolut distincte după noul sistem legal de punerea întrebărilor, Curtea în baza art. 417 și 418 pr. pen., va avea dreptul să statueze asupra despăgubirilor cerute de partea civilă.

„Despre îndeplinirea formalităților prescise de lege, în tot cursul desbaterilor“, spune art. 425. „se încheie sub pedeapsă de nu-

¹²⁾ Tanoviceanu-Dongoroz, op. cit. pag. 349.

¹³⁾ Un greșit verdict de condamnare pronunțat în anul 1927 de Curtea cu Jurați a jud. Vâlcea, a fost suspendat de completul Curtii, evitându-se astfel o gravă eroare judiciară. În cauză era acuzat un jandarm pentru crimă săvârșită, dar neisbutită, ce ar fi comis în contra unui deținut încredințat acestuia pentru pază. În realitate se constata din desbaterile orale urmate în fața Curtii cu Jurați, că reclamantul fugind de sub escortă, acuzatul a somat pe deținut să stea pe loc și apoi a tras asupra sa, rămându-l ușor. Dacă nu proceda astfel, reclamantul ar fi reușit să dispărea și acuzatul ar fi fost pasibil de delictul de scăparea arestaților.

Jurații, a căror indulgență este proverbială și care pronunță adeseori achitări de nejustificat, de data aceasta — antrenati probabil de pasiunea politică (reclamantul era un agent electoral și dețineră sa intervenise în perioada pregătirii alegerilor parlamentare) și de turburătoarea elocință a unor distinși avocați —, partizani politici ai reclamantului — au dat un nedrept verdict de condamnare față de o persoană, care-și făcuse numai datoria. Acuzatul, cu totul străin de clocoțul luptelor politice — care între timp fiind eliberat de armată, se prezentase în instanță ca simplu țăran — rămăsese uluit de verdictul dat de jurați. În sesiunea următoare a Curtii cu Jurați, acuzatul a fost achitat.

litate un proces-verbal semnat de presedinte si grefierul Curtii". Depozitiile martorilor si raspunsurile acuzatului nu se trec, dar se face mentiune „despre schimbările, variatiunile si contrazicerile acestora, la ordinul presedintelui sau după cererea părților interesate"; aceasta, credem că numai cu scopul de a se usura iuratiilor deliberarea prin fixarea unei stări de fapt, care altfel ar părea contradictorie si în orice caz ar fi greu de reținut.

Deasemenea se trec „depozitiile martorilor privitoare la faptele noi ce ar rezulta în sarcina acuzatului“ (art. 425), desigur cu unicul scop de a servi pentru stabilirea vinovăției sale pe temeiul unei noi urmăriri.

În afară de procesul verbal de sedință, se mai întocmesc în scris deciziunile date de Curte cu caracter iurisdictional, statuând: a) asupra incidentelor care au un caracter contencios b) asupra cererilor părților ce tind de a conserva un drept si c) deciziunile date asupra fondului cauzei în executarea verdictului. Deasemenea dispozitiunile luate de presedinte în virtutea legii, se redactează în scris, sub denumirea de ordonante.

Procedura judecării contumacilor. Se consideră contumace acuzatul dispărut care nu se prezintă să fie judecat, după ce a fost chemat prin încunostiintarea făcută pe temeiul formalităților prevăzute de art. 426.

Judecarea contumacelui se face în lipsă, tot în baza verdictului iuratiilor, dat numai în urma concluziunilor procurorului si ale părții civile, acuzatul declarat contumace neputând fi apărat (art. 429). Vechea procedură penală română prevedea judecarea contumacelui numai la Curte (art. 475), ceea ce nu era logic, deoarece această judecată având toate efectele unei achitări sau condamnări date de Curtea cu Juri, iuratiilor le incumbă sarcina de a stabili vinovăția sau nevinovăția contumacelui.

Decizia de condamnare a contumacelui este revocată de drept prin prezentarea sau prinderea acuzatului, când urmează a fi din nou judecat, afară de cazul când faptul s'a prescis, în care situțiune condamnarea în contumacie rămâne irevocabilă. (Art. 435).

Deasemenea neprezentarea contumacelui la judecata din nou fixată, în urma cererii sale atrage anularea ei si rămânerea definitivă a deciziei în contumacie. (Art. 438).

Emil Puscariu.

Presedinte la Tribunalul Cluj

Jurisprudențe civile.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III
Decizia No. 666—937. Preș. Gh. Nedelci cons.

Iregularitățile din procesele verbale de sedință anterioare pronunțării hotărârei nu pot forma motiv de recurs. Denumirea membrilor ce au format completul de judecată, în

procesul verbal de sedință sau în hotărâre, nu este cerută sub pedeapsă de nulitate a hotărârei.

Apel semnat numai cu mașina de scris.

Suveranitatea instanței de a interpreta convenția părților se mărginește numai la cazurile de termeni obscuri sau îndoelnici.

MOTIVE.

Având în vedere că prin motivul I de casare din suplimentul de motive, recurenta se plânge în prim rând de violarea art. 37 din legea de organizare judecătorească, art. 243 proc. civ., exces de putere si omisiune esențială, prin aceea că, atât în procesul verbal din 3 Iulie 1934, cât si în cele anterioare, toate dresate înaintea Curtii de Apel, nu se indică numele judecătorilor cari au luat parte în completul de judecată, ci numai numele presedintelui si că pe frontispiciul deciziei atacate nu se arată numele judecătorilor, iar în al doilea rând de violarea art. 247 proc. civ., deoarece procesul verbal din 3 Iulie 1934 relativ la pronunțarea deciziei atacate, precum si dispozitiunile deciziei conținând corecturi, atât procesul verbal din 3 Iulie 1934, cât si dispozitivul pronunțat în această sedință sunt lovite de nulitate;

Având în vedere că din procesele verbale de sedință dresate în fata Curtii de Apel, rezultă că ultima sedință în care s'a desbătut procesul contradictoriu cu părțile a fost cea din 26 Iunie 1934, când s'a redactat procesul verbal cu Nr. C. III. 3096—45—1932 din 26 Iunie 1934, la care dată s'a amânat pronunțarea hotărârei pe ziua de 3 Iulie 1934, când Curtea de Apel a si pronunțat deciziunea supusă recursului de față; că în frontispiciul procesului verbal din 26 Iunie 1934, sunt menționați membrii completului de judecată, cari au si semnat minuta deciziei pronunțată la 3 Iulie 1934, iar procesul verbal dresat relativ la pronunțarea deciziei este semnat de presedintele completului si de grefier; se mai constată că în acest din urmă proces verbal (3 Iulie 1934) data de 26 Iunie 1934 scrisă cu mașina a fost înlocuită cu cea de 3 Iulie 1934 scrisă cu cerneală peste data de 26 Iunie 1934.

Considerând că în ce privește preținsele iregularități invocate de recurentă relativ la procesele verbale de sedință, anterioare celor din 26 Iunie 1934, premergător deciziei atacate cu recurs, comuna recurentă nu se mai poate plânge înaintea Inaltei Curti, deoarece dânsa în fata Curtii de Apel nefăcând nici o obiecțiune în privința acelor iregularități, în sensul că ar cuprinde vre-un viciu de formă esențial, potrivit art. 223 proc. civ., este a se considera că a consimțit și achiesat la preținsele iregularități de procedură și ca atare nu se poate plânge centra lor, nefăcând în această privință nici o obiecțiune înaintea Curtii de Apel.

Considerând, că deși este exact, că art. 243 cifra 2 proc. civ. spune, că procesul ver-

bal de ședință va cuprinde denumirea judecătorilor, totuși lipsa indicării numelui membrilor completului de judecată în procesul verbal de ședință sau în frontispiciul hotărârei, nu este de natură a atrage nulitatea procesului verbal sau a hotărârei, neobservarea acestor formalități nefiind prevăzută sub sancțiunea nulității.

Că o asemenea soluțiune se impune și este conformă și cu art. 504, 540 proc. civ., texte care indicând în mod limitativ cazurile care constituiesc motive de nulitate virtuală, între acele temeuri de nulitate nu figurază și eventualele neregularități relativ la complectările sau corecturile din procesele verbale de ședință sau din hotărâri și nici lipsa arătării numelui membrilor completului de judecată din frontispiciul procesului verbal sau a hotărârii, iar în art. 37 din legea de organizare judecătorească necoprinzând nici o dispoziție relativ la indicarea numelui magistratilor și nici în ce privește corecturile sau complectările făcute în hotărârilor instanțelor de judecată, este străin de firea pricinii.

Că în asemenea condițiuni și intrucât în speță este constat, că minuta deciziei atacate cu recurs a fost semnată de toți și aceias membrii ai completului de judecată, în fața căruia s'a desbătut procesul și care a pronunțat deciziunea supusă recursului, motivul I din supliment este neintemeiat, cu atât mai mult că recurenta nici nu contestă conținutul procesului verbal iar trecerea în procesul verbal despre pronunțarea deciziei a zilei de 26 Iunie 1934, ca zi de pronunțare în loc de 3 Iulie 1934, constituie o eroare materială lipsită de orice efect juridic;

Având în vedere că prin motivul II de recurs din supliment comuna recurentă invocă violarea art. 32, 34 din legea accelerării, omisiune esențială și exces de putere în dezvoltarea căroră susține că deoarece apelul intimat nu era subsemnat de o persoană fizică în drept de a semna pentru firma intimată, și denumirea intimatului fiind scrisă numai cu mașina la sursitul petiției de apel, apelul introdus de intimată era nul și ca atare Curtea de Apel nu putea să intre în examinarea lui;

Având în vedere că prin motivul III de casare formulat prin petiția de recurs, comuna recurentă se plange de violarea art. 270, 401 proc. civ. denaturarea înțelesului clar vădit neîndoelnic al punctului 8 din contract, călcarea principiului de drept, că contractul face lege între părți și exces de putere săvârșită de Curtea d. Apel, prin argumentarea că prin pct. 8 din contract, intimată nu a renunțat la dreptul de a pretinde despăgubiri, ci numai la dreptul de a cere rezilierea contractului sau micșorarea preturilor, precum și că recurenta a exclus răspunderea sa numai la lipsurile obișnuite la exploatările de păduri, iar nu și relativ la lipsurile cari trec peste acest procent de toleranță, aceste stabiliri fi-

ind în contradicere cu termenii și cuprinsul pct. 8 din contract;

Considerând că este necontestat potrivit principiului edictat de art. 861, cod. civ., că convențiunile legale încheiate între părți au putere de lege, ele fiind presupuse ca rezultatul acordului de voință al părților contractante;

Considerând pe de altă parte, că desi este adevărat, că instanțele de fond sunt în drept să interpreteze în mod exclusiv termenii unei convențiuni și să le atribue înțelesul ce după a lor apreciere rezultă din intențiunea comună a părților, o atare facultate însă nu poate fi exercitată de cât în cazul când termenii sunt obscuri sau îndoelnici, putând da loc la interpretări diferite;

Că însă atunci, când termenii înrebuințați de părți în convențiunile lor sunt clari și vădit neîndoelnici, adică nesusceptibili decât de o singură interpretare, nu este admisibil ca instanța de fond sub cuvânt că scrutează intențiunea părților, să răstoare înțelesul acestor termeni și să le atribue un sens vădit contrariu, celui ce rezultă din litera lor.

Având în vedere că în speță din simpla citire a pct. 8 din contract mai sus reprodus, reesă în mod cert și limpede că vânzătoarea a declarat că nu ia nici o răspundere sau garanție în ce privește cantitatea sau calitatea materialului lemnos vândut și cumpărat de intimată și că intimata cumpărătoare a renunțat la dreptul de a cere micșorarea pretului ori modificarea condițiilor contractuale de acest motiv precum și la dreptul de a ataca careva punct al contractului;

Că astfel fiind, atunci când Curtea de Apel pe de o parte a recunoscut intimatului dreptul de a cere despăgubiri, iar pe de altă parte a stabilit că vânzătoarea a exclus răspunderea sau garanția numai în ce privește lipsurile obișnuite, iar nu orice răspundere sau garanție asupra cantității și calității materialului lemnos vândut, prin aceasta a denaturat conținutul punctului 8 din contract și prin urmare deciziunea sa este casabilă de acest motiv, fără a se examina celelalte motive de recurs, ca lipsite de interes, trimitându-se afacerea spre o nouă judecare aceleias Curți;

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.
Decizia Nr. 82—936. Preș. Dlul C. Crăciunescu, Consilier

Contract de expediție. Mărfuri. Garanțiile expeditorului pentru executarea creanței sale în contra emitentului. Dreptul de gaj nu exclude dreptul de retențiune. Art. 309 și 388 cod. com. ard.

In fapt: Firma Schenker et comp. a chemat în judecată pe M. C. Rădulescu, în calitate de curator al masei falimentare a firmei

Markovits, pentru recunoasterea dreptului de retentiune și a-i da cuvenita autorizatie ca uzând de acest drept să vândă la licitație publică cele 1775 kgr. de ultramarin și 2454,5 kgr. de cafea, cari au fost trimise din streinătate pe adresa firmei reclamante pentru firma pârîtă. Tribunalul Satu-Mare s. I-a a respins acțiunea; reclamanta făcând apel Curtea de Apel Oradea s. I-a, prin decizia atacată cu recurs a admis apelul, a reformat sentința tribunalului și a obligat pe pârîtă să recunoască dreptul de retentiune asupra mărfurilor specificate mai sus, autorizând pe reclamantă să o vândă prin licitație publică și să esconteze din pretul de cumpărare creanta sa în sumă de 54.000 lei.

In drep: Recurentul pune în discuțiune chestiunea de a se ști dacă expeditorul creditor, pe lângă dreptul de gai prevăzut de art. 388 c. com. ard., are facultatea să uzeze de dreptul de retentiune prevăzut de art. 309 din același cod.

Art. 309 citat, asezat sub cap. II titlul I din codul de comerț care se referă la dispozițiuni generale asupra actelor de comerț, prevede că orice creditor poate să exercite dreptul de retentiune în ce privește creantele sale exigibile ce derivă din actele de comerț asupra lucrurilor mobile care cu consimțământul acestuia au ajuns în posesiunea sau la dispoziția sa în mod efectiv și dacă n'au fost date în posesiunea creditorului spre a dispune de ele într'un anumit scop, stipulat înaintea sau cu ocaziunea predării.

Apoi legiuitorul în art. 388 asezat sub titlul IV, despre expedite, acordă expeditorului dreptul de gai asupra lucrurilor pe care le are în posesia sa sau de care poate dispune până la concurența sumelor cuvenite pentru expediere și transport, a cheltuielilor și șeselor, precum și a avansurilor date asupra mărfurilor.

Din interpretarea și combinarea acestor texte rezultă că art. 388 acordă drept de gai asupra lucrurilor aflate în posesia sa numai expeditorului și numai până la concurența creanței rezultate din actul de expedite al acestor mărfuri, nu și în ce privește creanțele rezultate din alte operațiuni juridice, pe câtă vreme dreptul de retentiune prevăzut de art. 309 se acordă tuturor creditorilor și pentru orice creanță, indiferent din ce raport juridic a luat naștere.

Legiuitorul prin înscrierea dispozițiilor art. 388, pe lângă cea din 309, a căutat să favorizeze pe expeditor, acordându-i un drept în plus față de ceilalți creditori, în ce privește creanta rezultată din expedierea mărfurilor aflate în posesiunea sa, dat fiind că acesta a investit oarecari sume de bani pentru aducerea mărfurilor; a admite teza recurentului, că prin art. 388 citat s'a limitat dreptul expeditorului numai la dreptul de gai, ar însemna să ne abatem dela adevărata intențiune a legiuitorului, ba mai mult a-i crea chiar o situațiune interioară față de ceilalți creditori cari pot exercita dreptul de retentiune al mărfurilor a-

iunse în posesia sa, pentru orice creanță.

Deci, fără un text expres, în sensul susținut de recurent, dreptul de retentiune se poate exercita și asupra obiectelor date creditorului în gai, constituirea gaiului nefiind dar o dispozițiune care ar exclude dreptul de retentiune.

Astfel fiind și întru cât Curtea de Apel a decis în același fel că expeditorul, pe lângă dreptul de gai asupra lucrurilor aflate în posesiune pentru creanțele derivate din contractul de expediere al acestor mărfuri, poate uza și de dreptul de retentiune asupra acestor lucruri și pentru orice creanțe, prin aceasta a dat o iustă interpretare textelor citate, fără a le viola, așa că motivul I de casare este nefondat.

Curtea de Apel Cluj Secția III.

D. c. civ. No. 579—1936.

Cambie. Forma. — *Din textul cambiei reeșind ca este cuprinsă promisiunea necondiționată de a plăti o sumă aeterminată, arătarea scadentei, a locului de plată, a datei și locului emiterii și numele ordinarului cum și semnăturile emitentilor, adecă condițiunile prevazute de art. 104 al lezii cambiei și ale vicietului la ordin, prin aceasta este stabilită necesitatea legată a unui bilet la ordin.*

MOTIVE.

Tribunalul cu deciziunea No. 2725—1934 a investit titlul cu formula executorie în baza art. 61 din legea asupra cambiei și biletului la ordin.

În urma opoziției pârâților tribunalul cu sentința No. 487—1935 a admis opoziția și a anulat investirea cu formula executorie a titlului.

Sentința tribunalului a fost atacată cu apel în termen de către reclamantă, care a cerut reformarea aceleia și respingerea opoziției cu spese de I și II instanță.

Pârâții au cerut respingerea apelului și confirmarea hotărârii tribunalului cu cheltueli de apel.

În ce privește cele petrecute la prima instanță, Curtea trimite la scriptele dela dosar, — iar privitor la apel și la desbaterea în apel se referă la apelul scris, la procesul verbal dresat asupra desbaterei apelativ și la scriptele depuse la Curte (art. 401 Pr. civ.)

Examinând toate aceste acte, să constată în fapt:

Textul titlului original este identic cu textul copiei (fila 1 dela dosar), cu deosebirea însă, că în textul original pe lângă cuvântul „cambie“ sunt cuprinse și cuvintele „bilet la ordin“.

Acest text cuprinzând promisiunea necondiționată de a plăti o sumă determinată, — arătarea scadentei, — arătarea locului unde plata trebuie făcută, — numele aceluia la ordinul căruia plata trebuie făcută — arătarea datei și locului emiterii, — și semnăturile emitentilor — toate condițiunile prevazute de

punctele 2—7. din art. 104 al legii asupra cambiei și biletului la ordin): este în afară de orice discuțiune că avem de a face cu un „bilet la ordin“. În ce privește denumirea titlului de „bilet la ordin“ trecută în însuși textul aceluia (pct. 1. al art. citat), fără de care titlul nu va fi socotit bilet la ordin conf. art. 105 din lege asupra cambiei și biletului la ordin, se menționează, că — fiind vorbă în speță de un titlu dat în alb — presumpția este că completarea s'a făcut în timp util și în conformitate cu originalul titlului, adică cuprinzând și denumirea „bilet la ordin“.

În consecință toate condițiunile prev. de art. 104 din suszisa lege sunt date. — aceasta cu atât mai mult, căci pânăce folosirea imprimatelor vechi de cambii este admisă, deciziv este: că emitentii să fi semnat în știința cumcă titlul are efectul prevăzut de legea cambială ceace nu se contestă, — apoi cuprinsul titlului din care în speța rezultă că este bilet la ordin după cum s'a arătat mai sus.

Conform alin. penultim al art. 61 din legea asupra cambiei și biletului la ordin, somațiunea de executare trebuie să cuprindă transcrierea exactă a titlului, ceace pârâții contestă.

Chiar în ipoteza, că acea transcriere exactă nu s'a făcut, chestiunea nu este de importantă în cauză, de vreme ce legea nu prevede pentru acea omisiune pedeapsa de nulitate.

În urma celor expuse a trebuit decis conform dispozitivului, aplicându-se în privința cheltuelilor art. 424 și 425 Pr. civ.

Pârâți și reclamanta au cerut întregirea probațiunii cu martori: anume pârâții pentru a dovedi că cuvintele „bilet la ordin“ nu erau cuprinse în textul titlului când s'a cerut investirea cu formula executorie, — iar reclamanta pentru a dovedi contrarul. Curtea a înlăturat probațiunile propuse ca fiind inutile în urma celor mai sus expuse și pentru că chiar admitând că martorii ambelor părți vor depune în senzul susarătat, starea de fapt nu va putea fi schimbată de vreme ce presumpția susurată este în favoarea reclamantei.

D.c.m.s.

Președinte Raportor Votant
ss A. Ulvianu ss Dr. E. Zacharie ss Balassan

Grefier
ss. V. Lupas

Juris prudente Procedurale

Inalta Curte de Casatie si Justitie, Sectia I.
No. 535—1937 Președ. Dlui E. Bănescu cons.

Cheltuieli de judecată. Se acordă și în cauze aratioase când partea a trebuit să se a-pere cu întâmpinări scrise. Succesiune. Eliberarea certificatului de trimiteră în posesie. Va-

loarea procesului este valoarea succesiunii, în ce privește cheltuielile de judecată.

Deși art. 425 pr. civ. austr. prevede că cheltuielile de judecată se acordă numai afacerilor cu caracter contencios, totuși întru cât rarea drepturilor sale contestate a prezentat mai multe întâmpinări scrise și a susținut și instanța a stabilit în fapt că intimata în apărare prin avocatul său în camera de consiliu apărarea sa urmează că față de această constatare a unei activități identice cu cea necesită de o afacere contencioasă, tribunalul a putut aplica prin analogie în speță dispozițiile art. 425 pr. civ. și a putut fixa cheltuielile conform tarifului minimal prevăzut de legea accelerării fără a comite un exces de putere sau o violare a textelor citate astfel că aceste imputări fiind nefondate se resping.

Procesul fiind privitor în mod necontestat la eliberarea certificatului de trimitere în posesiune asupra unei succesiune, și deci valoarea procesului fiind tocmai valoarea succesiunii, tribunalului în mod just a calculat cheltuielile convenite intimitei după valoarea succesiunii la care era chemată astfel că și aceste imputări se resping.

Juris prudente penale

Inalta Curtea de Casatie și Justitie Secți. II.
Decizia No. 1800—37. Președ. C. R. Rătescu președ.

Judecarea opozitii cu lipsa oponentului. Linistea publică. Apologia unei crime. Art. 9. al. I. Legea linistei publice. Achitarea autorului crimei.

DELIBERAND.

Asupra recursurilor declarate de C. P. și G. G. contra deciziei Curtii de Apel București Sectia II-a, No. 914—1934, prin care s'au anulat opozițiunile făcute de inculpati C. P. și G. P. și s'a redus pedeapsa inculpatului G. G. la 200 lei amendă pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 9 al. I din legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra linistei publice.

Având în vedere motivul unic de casare întitulat „exces de putere cu gresita aplicare a art. 203 proc. pen. și lipsă de bază legală“ prin care se susține în esență că numitii inculpati au fost condamnați pentru că au făcut apologia atentatului criminal săvârșit de G. B. contra lu C. A., subsecretar de stat la Ministerul de Interne.

Că atentatorul a fost achitat de Curtea cu Jurtai pentru fapta comisă și în consecință ne-mai existând crimă nu mai poate subzista nici infracțiunea pentru care au fost condamnați, fiind lipsită de bază legală și Curtea de Apel, anulând opoziția primilor doi inculpati în loc să constate că nu există infracțiune, a lucrat cu exces de putere și a violat dispozițiunile art. 203 proc. pen.

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că în ziua de 25 Sept. 1934 inculpatii C. P. și G. P. au fost citați pentru a fi prezenți la judecarea opoziției făcute de ei și, neprezențându-se, li s'au anulat opozițiile.

Că procedând astfel Curtea de Apel a făcut o bună aplicatiune a legii, deoarece din termenii art. 184 și 203 proc. pen. care sunt generali și nu fac nici o distincțiune, rezultă că nu este îngăduit instantei de fond să între în examinarea fondului afacerii, nici să procedeze la vre-un act de instrucțiune nici să retracteze hotărîrea opozată când oponentul lipsește.

Că deci prima parte a motivului de casare este nefondată și se respinge.

Având în vedere că în ceea ce privește pe inculpat G. G. se constată din deciziunea atacată că numitul împreună cu alții, au redactat clandestin un manifest prin care se arată că prin violarea legii de organizarea Dobrogei Noi s'a săvârșit o faptă anticonstituțională, care duce la înstrăinarea acestui pământ strămoșesc și la umilirea elementului strămoșesc din Macedonia și Oltenia ce este lăsat pradă elementului bulgar în fruntea căruia tronează victima atentatului. — Că fapta lui B. este un gest național și o primă satisfacție a conștiinței naționale ultragiutate și că atentatorul este victima nepăsării cu care se conduc treburile publice la noi și a complotului cu parlamentarii bulgari din care a esit monstruoasa lege a Dobrogei Noi, ce i-a răsvrătit sufletul, determinându-i să-și facă datoria.

Considerând că în adevăr atentatorul G. B. a fost achitat de Jurați, dar această împrejurare nu lipsește de bază legală în fracțiunea săvârșită de inculpat deoarece art. 9 al. I din legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștii publice sancționează orice laudă adusă unei fapte calificată crimă sau delict de către organele urmăritoare în momentul apariției publicațiilor în care se laudă crima comisă, deoarece legiuitorul dn 1924 a avut în vedere și a ținut să sancționeze tocmai aprobarea faptului în sine, indiferent de agentul care a comis-o, de mobilul ce l-a îndemnat și indiferent dacă fapta săvârșită va fi sancționată de instanțele penale.

Că astfel fiind și a doua parte a motivului de casare este nefondată și recursurile câtă a se respinge ca atare.

Pntru aceste motive respinge.

Inalta Curte de Casare și Justiție Secția II.

Decizia Nr. 273—1937. Preș. N. Bădescu-Roșiori cons.

Pedeapsă. — Măsura suspendării pedepsei prevăzută de art. 65 din noul cod penal. — Neaplicarea ei. — Dacă poate face obiectul unui recurs.

CURTEA DELIBERAND.

Asupra motivelor de casare rămase în discuție și formulate precum urmează:

Având în vedere că prin deciziunea cu No. 1464 1936 a Curtii de Apel din București S. II-a anulându-i-se opoziția ca nesustenută, inculpatul S. (S.) M. a rămas condamnat la două luni închisoare pentru bancrută simplă și ex-crocherie, fapte prevăzute și sancționate de art. 866 al. 5, 877 al. 1 și 3 cod. com. și art. 334 cod penal.

Că împotriva acestei deciziuni numitul a introdus recursul de față în susținerea căruia a depus în totul șapte motive de casare din cari la motivele 3, 4 și 5 suplimentare și la motivul 1 din memoriul semnat propriu recurentul a declarat în instanță că renunță, restrângându-și apărarea numai la chestiunea aplicării art. 3 și 65 din noul cod penal ce formează obiectul motivelor expuse mai sus și prin cari motive se cere anularea deciziunii Curtii de fond pentru ca recurentul să poată beneficia de măsura suspendării pedepsei care nu exista în momentul judecării procesului, această măsură introdusă pentru întâia oară de art. 65 și urm. din codul citat constituind o dispozițiune mai blândă de care partea este în drept să se folosească.

Având în vedere că principiul unanim recunoscut al retroactivității legilor penale, când sunt mai blânde infractorilor, este consfintit și în art. 3 din Cadul Penal Regele Carol II, fiind socotit ca una din condițiunile legitimității pedepsei.

Având în vedere că noul Cod de procedură penală, în art. 474 p. II, al. 8, printre nulitățile de fond care pot face obiectul unui temei de recurs, a prevăzut și cazul când până la judecarea recursului a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului; totuși legea nu a înțeles a-i da caracteru de ordine publică, neprevăzându-l printre motivele enumerate limitativ cari pot fi cercetate din oficiu; de unde, drept consecință, pentru a putea fi ținut în seamă, partea va trebui să-l invoace în forma arătată în art. 481 pr. pen.

Având în vedere că atunci când recurentul s'a conformat și a introdus, în termen, un asemenea motiv, invocând, — ca în speță — suspendarea executării pedepselor din art. 65 c. pen., ca o dispozițiune mai favorabilă, urmează a se vedea dacă această măsură de favoare poate îmbrăca acest caracter și dacă poate intra în cadrul art. 474 p. II al. 8.

Având în vedere că stabilirea dispozițiilor legii celei mai favorabile este o chestiune de apreciere, care se cercetează și se hotărâște de instanță, dela caz la caz.

Considerând că din analiza textului art. 65 se desprinde, în chip neîndoielnic, convingerea că măsura suspendării pedepsei nu poate fi considerată ca un drept pentru condamnat, care ar putea fi aplicat fără discuțiune, ci este și rămâne o facultate exclusivă și suverană a judecătorilor faptelor, cari pot s'o acorde chiar din oficiu și pot s'o înlături și s'o respingă fără nici o motivare — legea impunând motivarea numai în cazul când suspendarea va fi admisă. — iar ca urmare directă

imposibilitate pentru condamnat de a se putea plânga cu recurs contra unei asemenea deciziuni, fiindcă motiv de recurs întemeiat de apreciere nu poate fi închipuit.

Considerând că pentru a statornici asupra îndeplinirii condițiilor cerute și a se pronunța asupra suspendării este imperios necesar ca judecătorii cari au judecat și pronunțat condamnarea să fie și acei cari să hotărască suspendarea pedepsei, fiind singuri în măsură de a aprecia și a decide asupra condițiilor subiective ale inculpatului, asupra ambiantei afacerii și asupra tuturor împrejurărilor cari să ducă la aplicarea acestei măsuri de clemență.

Că, astfel fiind, atunci când recurentul își sprijină recursul numai pe motivul de fond tras din dispozițiile art. 65 c. p., când deciziunea atacată a fost recunoscută neviciată, există autoritate de lucru judeca în ce privește fapta și pedeapsa și o casare totală, care să dea loc la o nouă examinare a procesului, este cu desăvârșire exclusă.

Că și o casare parțială care să privească numai acordarea sau neacordarea suspendării urmează să fie îndepărtată — spre deosebire de ceea ce întâmplă când este vorba de pronunțarea unei pedepse mai ușoare, care poate fi aplicată fără discuție — întrucât de astă dată instanța de trimitere este străină de judecarea pricinei și nu ar putea fără de arbitrar să exercite atributul de apreciere care este și rămâne în căderea exclusivă și suverană a judecătorilor care pronunță condamnarea.

Că, dar, singurele motive retinute spre cercetare fiind neîntemeiate, recursul lui S. (S.) M. urmează a se respinge.

Pentru aceste motive respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II-a
Decizia Nr. 1313—937 Președ. Dlui N. Bădescu-Roșiori Cons.

Camera de punere sub acuzare. — Decizie de trimitere. — Investirea Curții cu Jurați. — Intervenirea unei legi prin care o pedeapsă criminală e transformată în pedeapsă corecțională.

CURTEA DELIBERAND.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs prin care Curtea de fond constată în fapt că recurenții împreună cu alți 42 acuzați, prin deciziunea No. 1007—1936 a Camerei de punere sub acuzare Chisinau au fost trimisi în judecata Curții cu jurați din iud. Bălți, pentru faptele prevăzute și pedepsite de art. 170, 171 din vechiul cod penal și art. 11 al. d) din legea linistei publice constând în aceia că, în cursul anilor 1935—1936, au făcut agitațiuni printre locuitorii comunei Ilenuta și alte sate din iudetul Bălți contra bisericeii, legilor țării și slujbașilor lor, opunând rezistența autorităților administrative și politienesti venite să facă ordine.

Că însă, în urma incidentului ridicat de

către d. procuror general, Curtea cu Jurați și-a declinat competența pe consideratiunea că, după noul cod penal, faptele acuzaților intrând în prevederile art. 260, cari le califică delict, competența revine tribunalului în primă instanță.

Considerând că, într'adevăr, art. 171 din vechiul cod penal sancționa rebeliunea a mai mult de 20 persoane cu pedeapsă criminală, și ca urmare o cauză având drept obiect o asemenea infracțiune era de competența Curții cu jurați.

Că însă, noul cod penal prin art. 260 prevăzând și pedepsind rebeliunea contra autorităților administrative și judiciare — cum este cazul din speță — cu închisoarea și interdicțiunea corecțională, urmează că în noua legislaune raptele săvârșite de recurenți, constituie delict și, în conformitate cu art. 14, p. 1-a al procedurii în vigoare astăzi, competența de judecată aparține tribunalului în primă instanță.

Considerând că, dacă este adevărat că deciziunea de trimitere a Camerei de acuzare — rămasă definitivă — investeste Curtea cu Jurați în mod irevocabil cu judecarea pricinei, totuși acest caracter de irevocabilitate nu-si poate avea aplicatiunea atunci când, mai înainte de a se pronunța o hotărâre definitivă, a intervenit o lege care prevede pentru același fapt o pedeapsă blândă — cum este cazul în specie — căci ar urma ca principiul pus de legiuitor în art. 3 al noului cod penal să rămână fără efect.

Că, mai mult, noua condiție de procedură penală prin art. 667 — situat în cartea VII, care conține dispozițiuni tranzitorii — prevede că, cauzelor în curs de judecată se aplică dispozițiunile acestei legi în ce privește competența, afară de cazul când instanța a pronunțat hotărârea.

Că astfel fiind și din punctul de vedere al acestui text de lege soluțiunea Curții de fond este legală deoarece în cauză nu s'a pronunțat nici o hotărâre și întrucât faptul recurenților a fost corecționalizat prin art. 260, al noului cod penal, Curtea trebuia să-si decline competența și să trimită cauza la tribunal.

Că dar, motivul de casare astfel duna cum a fost formulat de recurenți fiind nefondat, recursul urmează a fi respins ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II.
Decizia Nr. 2212—937. Preș. Dlui Al. Macaroviți cons.

Hotărâre pronunțată de Curtea de Apel în prezenta inculpaților prin procuratorul lor avocat care s'a retras din instanță înainte de pronunțarea deciziunii. Inculpații n'au drept la comunicarea deciziunii. Termenul de recurs. Este de zece zile dela pronunțare. Art. 96, 97 și 445 pr. pen. Carol al II-lea.

Potrivit dispozițiilor art. 329 din penală Carol II, hotărârea se comunică inculpatului, părții civilmente responsabile și păr-

tii civile, afară de cazul când au fost prezenti la pronunțarea hotărârii ori la desbateri și s'au retras înaintea pronunțării.

Pe de altă parte, în conformitate cu art. 445 combinat cu art. 96 din aceeași procedură penală — termenul pentru folosirea oricărei căi de atac este de zece zile, el începând să curgă pentru partea prezentă dela pronunțare iar pentru cea lipsă dela comunicare, prin art. 97 pr. pen., înscriindu-se principiul că judecătorii nu au dreptul să prelungească sau să scurteze un termen legal sub pedeapsă de nulitate, în afara cazului când legea le dă în mod formal acest drept.

În speță, inculpații-recurenți au fost prezenti la desbaterea procesului dinaintea Curtii de Apel prin procuratorul lor d. Gh. Simionca, avocat.

Acest avocat, însă, retrăgându-se înainte de pronunțarea deciziunii Curtii de Apel, — după cum rezultă din procesul-verbal de desbatere dresat de instanța la 5 Februarie 1937 când a avut loc și pronunțarea deciziunii Curtii — într-o atare situație, potrivit textelor sus citate combinate și cu dispozițiunile art. 77 și urm. pr. pen. inculpații nu mai aveau dreptul la o comunicare, chiar dacă s'a ordonat de instanță, fiind astfel nulă, întru cât s'a făcut prin călcarea art. 97 din procedura penală — citat mai sus.

Asa fiind și cum Curtea de Apel a pronunțat deciziunea sa la data de 5 Februarie 1937, iar recursul a fost făcut de inculpați la 6 Aprilie 1937, deci peste termenul de zece zile dela pronunțare defint de lege — urmează a se decide că acest recurs este tardiv introdus și trebuie respins ca atare.

Jurisprudențe la diverse legi

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III-a
Decizia No. 318—935. Președinția D-lui D. Gh. Lupu președ.

Timpul servit de un salariat la un patron nu se poate cumula, în lipsă de stipulațiune expresă în contract cu timpul servit la alt patron, nici chiar în situațiunea când vechea întreprindere la care a funcționat salariatul este preluată de o nouă întreprindere și funcționarul menținut și în serviciul acesteia din urmă. Rațiune. Art. 93 din legea contract. de muncă.

Potrivit art. 93 din legea contractelor de muncă termenul de preaviz în contractele de muncă cu durată nedeterminată, este în raport cu vechimea în serviciu a salariatului, variind dela o lună pentru o vechime în serviciu dela 6 luni până la un an și până la cel mult 12 luni, oricât de mare ar fi vechimea în serviciu a salariatului.

Prin termenii vechimea în serviciu întreprințatei de legiuitor, urmează a se înțelege în toate cazurile vechimea în serviciul aceluiași patron sau întreprinderi, neputându-se cumula — în lipsă de stipulațiune expresă prevăzută în contract — anii serviti la diversi pa-

troni sau întreprinderi, nici chiar în situațiunea când, ca în speță, vechea întreprindere la care a servit funcționarul este preluată de o nouă întreprindere și funcționarul menținut și în serviciul acesteia din urmă, deoarece și în această situațiune intervine un nou raport juridic, fie direct între funcționar și noul patron, fie pe baza unei stipulațiuni în favoarea sa intervenită între cele două întreprinderi și la care funcționarul a aderat.

Această întreprindere se impune și în baza argumentului de rațiune dedus din progresivitatea termenului de preaviz, pe care legiuitorul l'a voit cu atât mai mare, cu cât angajamentul a durat mai mult și prin urmare prestațiunile reciproce ce părțile contractante și-au efectuat sunt mai însemnate, de unde rezultă că patronul sau salariatul nu pot fi răspunzători de daunele de preaviz decât în raport cu durata contractului lor propriu, fiind cu totul indiferent contractele anterioare avute de salariat cu alți paroni.

Astfel fiind și întru cât în speță este constant că recurentul, fost funcționar la Soc. Franco-Hongroise dela 1912, a fost menținut în serviciu și de societatea intimată care a preluat asupra sa organizația din România a Soc. Franco-Hongroise și a funcționat în serviciul său dela 1 Ianuarie 1921, data preluării, și până la 2 Maiu 1930, fără a se prevedea în contractul intervenit cu acest prilej că i se va socoti de noua societate vechimea în serviciu cu toate consecințele legale dela data de când a intrat în serviciu la vechea societate, urmează că numai cu violarea art. 93 din legea contractelor de muncă, tribunalul a decis pe baza continuității sale în serviciu că timpul servit de recurent la ambele societăți se cumulează și intimata avea drept la un preaviz în raport cu acest timp.

Inalta Curtea de Casație și Justiție Secția I-a
Decizia No. 1233—1934. Președ. D-lui E. Bănescu consilier

Timbru. Încheerea relativă la plata timbrului acțiunii. Poate fi atacată direct cu apel. MOTIVE.

Art. 549 pr. civ. ard. prevede încheeri premergătoare, date pentru a se prepara rezolvarea fondului, iar nu încheeri cari transează un punct în litigiu și contra cărora se poate face apel separat înainte de judecarea fondului.

Chestiunea timbrării acțiunii, nefiind o chestiune premergătoare a procedurii, ci una care transează chestiunea timbrului și care ar putea prejudicia partea dacă eventual ar obliga-o la o taxă, care legal n'ar fi datorită, urmează că în speță recurenta era în drept să facă apel contra încheerii tribunalului, prin care a fost obligată la o nouă taxă de timbru cu complectarea acelei deia achitată.

Deci Curtea de fond respingând apelul ca inadmisibil, a făcut o gresită aplicare a art. 549 pr. civ.